

Direcció, administració, publicitat i vendes:

Octubre Centre de Cultura Contemporània.
Carrer de Sant Ferran, 12. 46001 València.
Telèfon: 963 535 100. Fax: 963 155 165.

Redacció de Barcelona: Rambla de Catalunya, 121,
1-2, esc. esquerra. 08008-Barcelona.
Telèfon: 932 384 262. Fax: 932 384 263.

Redacció de Palma: Carrer de l'Almudaina, 8 entresòl-
dreta. 07001-Palma.
Telèfon i Fax: 971 720 763.

Web:

http://www.eltemps.cat

Correu electrònic: eltemps@eltemps.net

Subscripcions: 902 131 025.

subscriptions@eltemps.net

Edita: Edicions del País Valencià, SA.

Editor: Eliseu Climent.

Director: Enric Rimbau.

Director de continguts: Àlex Milian.

Coordinador: Jaume Monzó.

Redacció de València: Núria Cadenes, Víctor Maceda,
Violeta Tena i Rosa Serrano (*documentació*).

Redacció de Barcelona: Gemma Aguilera, Lluís Bona-
da, Xevi Camprubí.

Redacció de Palma: Miquel Payeras.

Producció: Jordi Badia (*correcció lingüística*), Vanesa
Prieto (*maquetació i gràfics*).

Rúbriques: Francesc-Marc Àlvaro, Sebastià Alzamora,
Oriol Amat, Joan-Anton Benach, Xavier Bru de Sala,
Toni Canyís, Muriel Casals, Agustí Colomines, Salvador
Cot, Martí Domínguez, Fabià Estapé, Jaume Fàbrega,
Llibert Ferri, Josep Gifreu, Àlex Gorina, Manuel S. Jar-
dí, Alfons Llorenç, Glòria Marcos, Ricard Mas, Andreu
Mas-Colell, Joan F. Mira, Joan Nebot, Roger Palà, Mar-
ta Pessarrodona, Josep Ramoneda, Jordi Riba, Ferran
Sàez Mateu, Josep Maria Terricabras, Ramon Tremosa,
Vicenç Villatoro, Xavier Vinader.

Corresponsals: Pau Bori (*Belgrad*), Natàlia Boronat
(*Moscou*), Erena Calvo (*Rabat*), Joan Canela (*Johan-
nesburg*), Jordi Carreras (*Nova York*), Macià Claramunt
(*Castelló*), Míriam Díez (*Roma*), Joan Lluís Ferrer
(*Eivissa*), Carla Fibla (*Amman*), Ricard González (*Was-
hington*), Joan Antoni Guerrero (*Andorra*), Pere Habet
(*Catalunya Nord*), Victòria Jiménez (*Londres*), Juli
Martí (*París*), Iris Mir (*Pequín*), Federico Rivas (*Buenos
Aires*), Anna Sàez (*Lleida*), A. V. Santamaria (*Alacant*),
Gemma C. Serra (*Berlín*).

Col·laboradors: Albert Aguilera, Laura de Andrés, Vi-
oleta Camarasa, Alexandre Carbó, Roser Carol, Borja
Català, Antoni Castel, Alfons Cervera, Eliseu T. Climent,
Joan Colomer, Joan Corbera, Oriol Cortacans, Martí
Crespo, Miquel Àngel Díaz, Daniel Díez Esculies, Júlia
Esbert, Enric Faura, Laia Fernández, Carles Gàmez,
David Garrido, Roser Gasol, Salva Giménez, Dani
Gómez (*País Basc*), Andreu Gomila, Gani Jakupi, Josep
Enric Llebot, Roger Mateos, Rossanna Melià, Joan M.
Oleaque, Pelai Pagès, Óscar Palau, Cèsar Palazuelos,
Juli Peretó, Carles Pont, Cristina Simon, Lluc Soler, Eva
Tarragona, Jordi Tejel, Àlvar Vallès, Sergi Vicente.

Assessor editorial: Salvador Cot.

Traductors: Carme Geronès, Mercè Ardiaca, Blanca
Juan, Sara Roca i Beatriu Vallès.

Col·laboradors gràfics: ACN, Agència Efe, Tina Ba-
gué, Joan Celià, Fer, Rafa Gil, José Luis Iniesta, Vicente
A. Jiménez, Salvador Llosà, Glòria Matamala, Toni
Payà, Jordi Play, Prats i Camps.

Disseny: Vanesa Prieto.

Disseny de la capçalera: Enric Satué.

Disseny de la portada: Toni Payà.

Publicitat i promoció: Salva Martínez (València).

Tel.: 963 535 100. Gemma Garrido (Barcelona). Tel.:
932 384 262.

Subscripcions: Susanna Alacreu

Administració: Pilar Martí i Quica Sena.

Fotomecànica i impressió: Guada Impressors S.L.

Aldaia (Horta).

Dipòsit legal: V-853-1984.

*Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda per cap
mitjà: mecànic, fotoquímic, electroòptic, magnètic, de fotocòpia,
ni de cap altra mena, sense permís de l'editor.*

Crim d'estat

Amesura que creix la seva debilitat s'amplifica la seva causa. Aminatou Haidar ja ha superat el mes sense ingerir aliments, només aigua i sucre. La vaga de fam d'aquesta activista per les llibertats del poble sahrauí, per a reivindicar el dret de tornar a casa amb la seva família, l'ha refermada com un símbol que clama a la comunitat internacional pels drets d'aquest poble oblidat. És a l'aeroport de Lanzarote des que fou expulsada del Marroc, el 14 de novembre. Les autoritats marroquines no li permeten de retornar al Sàhara. En tornar d'un viatge als Estats Units, li van retirar el passaport perquè a la documentació no hi feia constar la nacionalitat marroquina. A l'abús de les autoritats marroquines s'hi va afegir la irresponsabilitat de les autoritats frontereres espanyoles que, en acceptar l'entrada de Haidar, sense documentació oficial, en territori espanyol, van validar, de fet, l'expulsió de l'activista sahrauí. Haidar ha estat la víctima de la intransigència de les autoritats marroquines –que no volen assumir ni el més mínim reconeixement de l'existència del poble sahrauí– i del vergonyós pragmatisme de les autoritats espanyoles –que mai no han fet cap gest de reconeixement d'aquell poble, per no posar en perill els interessos econòmics i estratègics al regne alauita.

La fermesa en les seves conviccions ha posat contra les cordes l'administració espanyola, que no vol, de cap de les maneres, un conflicte diplomàtic amb el Marroc, a conseqüència de les reivindicacions sahrauís. Però el fet és que la determinació de Haidar ha anat convertint el cas en un afer que cada vegada aplega més focus de la comunitat internacional. Haidar ha refusat les sortides proposades per Espanya o el Marroc que li haurien permès de tornar a Al-

continua a la pàgina 6 >>>

Als nostres lectors

reconeixement d'un dret universal, el dret de la llibertat dels pobles, el dret de deixar ser. És a dir, el dret a l'autodeterminació.

No, no és cap error. Aquesta setmana, la revista que teniu a les mans té dues portades. Hem cregut oportú de fer un gest especial (una portada addicional acompanyada d'un editorial més extens) per a denunciar un cas que, des de tots els punts de vista, representa una vergonya per a les relacions internacionals i especialment per a dos regnes, el d'Espanya i el del Marroc. La lluita per l'autodeterminació del poble sahrauí se'ns ha mostrat amb tota la cruesa, a les portes d'Europa, en el cas de la vaga de fam d'Aminatou Haidar. És un conflicte que posa al descobert la desproporció amb què actuen aquells que s'oposen al reconeixement d'un dret universal, el dret de la llibertat dels pobles, el dret de deixar ser. És a dir, el dret a l'autodeterminació.

Sobre aquest dret que tant costa de reconèixer a alguns estats –tant si són regnes com si són repúbliques– tracta la segona coberta. En aquesta ocasió, la revista surt una mica més tard d'allò que és habitual per poder analitzar els resultats de les consultes sobre la independència de Catalunya que van tenir lloc diumenge.

També oferim un ampli dossier, elaborat per Víctor Maceda, sobre Alacant i les comarques meridionals. És una mirada extensa, indispensable per a tenir una visió completa del país.

Enric Rimbau, director

ve de la pàg. 5

Aaiun, amb la seva família i la seva gent. Ha refusat de rebre la ciutadania espanyola, per via extraordinària i per motius humanitaris, o un passaport marroquí, si assumia la condició de marroquina del Sàhara. Ambdues opcions –la primera, de compromís, i la segona, un descarat xantatge– les ha refusades. Considera que la convertirien en una estrangera al seu país, a banda de trepitjar tot allò que ella sempre ha defensat obertament. La seva determinació també ha fet que es negués a rebre qualsevol mena d'assistència mèdica, i ha expressat el convenciment de dur la protesta fins al final. Haidar està decidida a morir, si cal, per defensar la causa de la llibertat del seu poble. A les nostres latituds i en els nostres temps, ens és difícil d'entendre tal grau de determinació en la defensa de les conviccions. Però el fet cert és que el gest d'aquesta mare de dos fills, que defensa un dret reconegut internacionalment, el dret de l'autodeterminació dels pobles, amb l'única força de la seva pròpia vida, posa el dit a la nafra d'una ferida oberta que sagna per la desídia de la comunitat internacional. El cas de Haidar ha situat de nou a primera línia el conflicte del Sàhara i assenyalat directament la vergonyant actitud dels diversos responsables implicats. En primer lloc, el Regne del Marroc, que és incapaç de reconèixer l'existència del poble sahrauí. L'administració marroquina s'ha saltat totes les resolucions de les Nacions Unides hagudes i per haver per a resoldre el conflicte del Sàhara per l'única via possible, la de les urnes. Així doncs, el Marroc ha incomplert tots els compromisos per tal de poder dur a terme un referèndum d'autodeterminació al Sàhara. Certament, la por per aquesta mena de referèndums agermana el regne alauita amb l'espanyol.

Si la ferma determinació d'una sola dona ha pogut situar la causa de la llibertat del poble sahrauí a l'agenda internacional, no és estrany que a alguns estats els faci por la lliure determinació de tot un poble a través de les urnes

Espanya no únicament ha estat incapaç de donar-hi suport, sinó que sovint ha posat bastons a les rodes

Però no és tan sols això: les denúncies per l'augment de la repressió i l'incompliment dels drets bàsics elementals del Marroc en la lluita contra els activistes sahrauís ha anat creixent. Una repressió que precisament ha estat especialment dura amb aquells activistes que han vehiculat les seves reivindicacions per la via de la no-violència. És aquí on s'explica la bel·ligerància de l'administració marroquina i de molts dels seus representants polítics contra Aminatou Haidar. Ella és precisament una de les més reconegudes activistes de la causa sahrauí. Ha conegut l'internament a les presons marroquines, i és considerada com la Gandhi sahrauí per molts dels seus compatriotes. I és que fa anys que Haidar defensa aferrissadament l'ús de mètodes de lluita no violents per a les reivindicacions sahrauís. Ella mateixa ha expressat molt sovint que en la seva lluita no hi ha cap mal desig cap als marroquins. Des que va ser empresonada, el 1987, per encapçalar una protesta de dones contra l'ocupació marroquina del Sàhara Occidental, la seva popularitat no ha parat de créixer. Allà va conèixer la duresa del tracte que les institucions penitenciàries marroquines dispensen als presos polítics. Una campanya de suport internacional, juntament amb la pressió interior, van obligar a alliberar-la. Va començar a despuntar com a líder i va reforçar les relacions amb mitjans de comunicació i organitzacions internacionals pro-drets humans. El juny del 2005 fou detinguda novament, i altra vegada la pressió d'organitzacions internacionals va afavorir-ne l'alliberament, mig any després, el gener del 2006. Aminatou Haidar és,

doncs, una de les principals imatges locals i internacionals de la defensa de l'autodeterminació i la independència del Sàhara Occidental, per vies pacífiques i democràtiques. Dues vies que un estat totalitari només les pot contestar amb la desproporció repressiva i l'agressió contra els drets humans. Però si l'actor principal de la repressió al poble sahrauí és la monarquia alauita, hi ha un responsable principal sobre qui recau la vergonya del testimoni de pedra. L'estat espanyol és, de manera principal, el responsable de la situació del poble sahrauí. Topem, en aquest cas, amb una de les moltes motxilles de rocs que l'estat espanyol arrossega del franquisme. La manera com l'Espanya del 1976 va abandonar allò que havia estat la seva colònia fins llavors, tot ignorant les reivindicacions de l'ex-colònia i deixant-la a les mans de la monarquia totalitària alauita, explica bona part del conflicte. Amb aquell abandonament, Espanya va desentendre's del tot del dret a l'autodeterminació del Sàhara Occidental i el va lliurar a les mans de l'expansionisme marroquí. Però aquella irresponsabilitat espanyola durant el procés de descolonització tampoc no ha estat corregida pels governs posteriors, ni per la casa reial espanyola, que manté unes excel·lents relacions amb la casa reial marroquina. Espanya no únicament ha estat incapaç de donar-hi suport, sinó que sovint ha posat bastons a les rodes a la les iniciatives de la comunitat internacional, vehiculades per les Nacions Unides, per tal de poder organitzar un referèndum d'autodeterminació del Sàhara, tal com es va preveure a l'alto-al-foc subscrit pel Front Polisario, el 1991. I no ha estat una exclusiva de la dreta espanyola. L'executiu de José Luis Rodríguez Zapatero tampoc no es va voler afegir a l'anomenat pla Baker, aprovat per unanimitat pel Consell de Seguretat de l'ONU, el 2003, que preveia que es dugués a terme un referèndum, el 2007, per dotar d'autonomia el Sàhara Occidental. Així doncs, de

manera activa, Espanya ha fet sempre costat a la posició marroquina de negar qualsevol possible reconeixement a l'autodeterminació del Sàhara. Amb aquests precedents, doncs, no ha de sorprendre la bel·ligerància amb què han respost en ple els representants polítics de l'autoritat de la monarquia alauita arran del "greu" desafiament d'una sola dona que vol tornar al seu poble, amb els seus, en les mateixes condicions en les quals en va sortir. Tampoc no ha de sorprendre la vergonyosa actitud de les autoritats espanyoles, que anteposen una suposada prudència i l'"interès general" –José Luis Rodríguez Zapatero dixit– a la justa reivindicació del dret d'existir d'Aminatou Haidar. Tampoc no és pas més bo el paper del principal partit de l'oposició, que només veu el cas com una ocasió de desgastar el seu rival polític. Totes dues formacions han coincidit a centrar la polèmica en l'enfrontament per si, legalment, Haidar ha de ser alimentada forçosament o no. Un debat que ha servit per a amagar la veritable naturalesa del conflicte: el reconeixement del dret a l'autodeterminació del poble sahrauí.

La llista de responsables cal també ampliar-la a la incapacitat de les Nacions Unides per a fer respectar les seves pròpies resolucions. El Marroc és el tercer país que més resolucions d'aquest organisme multinacional ha incomplert. I, novament, la UE ha demostrat ser extremadament lenta a l'hora de reaccionar en matèria de política exterior, i ha posat en evidència la política exterior comuna, reforçada, suposadament, amb el nou tractat de Lisboa. L'obstinada defensa de la llibertat del seu poble que ha exhibit Aminatou Haidar, que ha fet servir com a únic element de pressió la seva pròpia vida, ha posat en evidència el Marroc i Espanya. I ha pogut situar la causa de la llibertat del poble sahrauí a l'agenda internacional. Si això ho ha fet la ferma determinació d'una sola dona, no és estrany que a alguns estats els faci por la lliure determinació de tot un poble a través de les urnes. I per això estan disposats a deixar morir, si cal, entre les seves mans, la veu de qui els posa en evidència.

EFE